

Hendelser

Introduksjon

I denne leksjonen skal vi se nærmere på hvordan datamaskinene bruker tastetrykk, museklikk og så videre. Etterhvert vil vi bli enda bedre kjent med programmer rundt omkring på en datamaskin eller mellom forskjellige

Steg 1: Skattejakt

Datamaskiner bruker noe som kalles hendelser for å registrere tastetryk. Vi kan lage et enkelt spill hvor vi styrer en figur med piltastene.

✓ Sjekkliste

- ☐ Start et nytt program ved å skrive `edit skattejakt`, skriv inn c

```

local x = 20
local y = 10

term.clear()
term.setCursorPos(x, y)
print('0')

```

Lagre og kjør programmet. Skjønner du hva det gjør? Prøv å for

- Så langt skriver programmet bare ut en **0** på en gitt posisjon. Nå figuren rundt på skjermen.

For å vente på hendelser bruker vi `os.pullEvent()`. Vi vil spesielt **key** i ComputerCraft. Forandre programmet ditt som under:

```

local x = 20
local y = 10

term.clear()
term.setCursorPos(x, y)
print('0')

local hendelse, tast = os.pullEvent('key')      -- ny linje
print(hendelse)                                  -- ny linje
print(tast)                                       -- ny linje

```

Når du kjører programmet ditt nå blir programmet stående og v
key samt et tall til skjermen. Teksten **key** betyr bare at det var
interessant for oss nå, men kan være nyttig i andre programmer

Tallet vi fikk er derimot veldig viktig. Hver tast på tastaturet har
ganger, ser du at om du trykker samme tast får du samme tall t
alltid er 200.

- Vi trenger heldigvis ikke huske disse kodene. Biblioteket **keys** k
keys.q for å representere **Q**-tasten. Endre programmet ditt igjen

```

local x = 20

```

```

local y = 10

term.clear()
term.setCursorPos(x, y)
print('0')

local hendelse, tast = os.pullEvent('key')
if tast == keys.q then                                -- ny linje
    print('Du trykket Q')                                -- ny linje
else                                                    -- ny linje
    print('Du trykket ikke Q')                            -- ny linje
end                                                    -- ny linje

```

- ☐ Vi kan nå lage en løkke hvor vi alltid sjekker hvilken tast som er trykket med `break`.

```

local x = 20
local y = 10

while true do                                           -- ny linje
    term.clear()
    term.setCursorPos(x, y)
    print('0')

    local hendelse, tast = os.pullEvent('key')
    if tast == keys.q then
        break                                           -- endret
    end
end                                                     -- ny linje

```

Når du kjører dette programmet vil det tilsynelatende ikke skje noe. Vi har kodet hendelsen vi har kode som reagerer på.

- ☐ Vi er nå klare til å sjekke om piltastene trykkes, og flytte figuren. Vi endrer verdiene av `x` og `y` avhengig av hvilken piltast som trykkes.

```

local x = 20

```

```
local y = 10

while true do
    term.clear()
    term.setCursorPos(x, y)
    print('0')

    local hendelse, tast = os.pullEvent('key')
    if tast == keys.q then
        break
    end

    if tast == keys.right then
        x = x + 1
    end
end
```

Når du kjører dette programmet vil du se at du kan bruke **pil t**

Prøv selv

De andre piltastene kan du programmere selv på samme måte. Du bruker `keys.down` og `keys.up`. Hvordan må du endre verdiene av `x` og `y`?

Sjekkliste

- ☐ Til slutt vil vi legge til en skatt som figuren vår skal lete etter. Vi ligge. Endre begynnelsen av programmet ditt som følger:

```
local x = 20
local y = 10
local skattX = math.random(1, 50)      -- ny linje
local skattY = math.random(1, 18)      -- ny linje
```

```

while true do
    term.clear()
    term.setCursorPos(skattX, skattY)           -- ny linje
    print('X')                                   -- ny linje
    term.setCursorPos(x, y)
    print('0')

    if x == skattX and y == skattY then         -- ny linje
        term.setCursorPos(1, 1)                 -- ny linje
        print('Du fant skatten!')               -- ny linje
        break                                    -- ny linje
    end                                           -- ny linje

    local hendelse, tast = os.pullEvent('key')
    -- resten av programmet er som tidligere

```

Prøv spillet! Fungerer det som du hadde trodd? Klarer du å kans

Prøv selv

Ved hjelp av `local maxX, maxY = term.getSize()` kan du finne størrelsen på skjermen og begrense figuren din slik at den ikke kan gå av skjermen?

En litt utfordrende oppgave: Prøv å skriv et tilsvarende program til en figur på skjermen skal piltastene flytte roboten!

Steg 2: Hvordan bevege seg i filsystemet

Datamaskiner organiserer informasjon i filer, og disse filene legges i en vanlig datamaskin i programmene Windows Utforsker eller Finder på Mac for å se på filene. Vi skal her se på noen enkle kommandoer for å kopiere og

Sjekkliste

Lag en ny **Computer**, sett den ut og start den ved å høyre-klikk

Kommandoen `dir` brukes for å se på innholdet i en katalog (dir
Prøv den nå! Skriv `dir` og trykk enter.

Datamaskinen svarer **rom** og **skattejakt**. Den første er en kata
på datamaskinen (rom er en forkortelse for *Read Only Memory* :
Vi skal se mer på denne katalogen senere.

Når du bruker `dir` er det vanskelig å se forskjell på filer og kata
å skriv `type skattejakt`. Datamaskinen vil da fortelle deg at **sl**
deg at **rom** er en katalog.

Du kan lage egne kataloger om du vil, for å organisere filene dir
`mkdir` lager nye kataloger (mkdir er en forkortelse for *make dir*
katalogen **mine_programmer** ble laget ved å skrive `dir` og `t`

Kommandoen `move` flytter filer. Skriv `move skattejakt mine_pr`
katalogen **mine_programmer**. Hvis du nå skriver `dir` vil du se
flyttet riktig kan du skrive `dir mine_programmer`. Dette viser all
mine_programmer.

Vi kan også flytte oss rundt i filsystemet. Dette vil si at vi endrer
eksempel når vi skriver `dir`). Til dette bruker vi `cd` (cd er en fo
katalog). Skriv `cd mine_programmer`. Du vil se at det som står fo
i. Prøv også å skriv `dir` for å bekrefte at du er i samme katalog

For å gå tilbake en katalog bruker du det spesielle navnet ... Sk

Prøv selv

Du har nå sett ganske mange kommandoer: `dir`, `edit`, `type`, `mkdir` kan brukes til å slette filer og kataloger, og `copy` som brukes på samme stedet for å flytte dem.

Prøv å bruke disse kommandoene til å flytte deg litt rundt i filsystemet videre inntil du er ganske komfortabel med hvordan filsystemet fungerer.

Steg 3: Et bedre passord-program

Vi har tidligere laget et passord-program. Dette passord-programmet

- ☐ Programmet må startes manuelt ved å skrive `passord` etter at du har startet DOS.
- ☐ I stedet for å skrive passordet kan man bare trykke `Ctrl-T` for å finne det hemmelige passordet.

Vi skal her se på et par triks for å gjøre passord-programmet litt tryggere.

Sjekkliste

Om du ikke allerede har gjort det: Sett opp en datamaskin ved s datamaskinen, det vil si skriv `edit password` og skriv inn følgende

```
local password = 'kodeklubben'

while true do
    term.clear()
    term.setCursorPos(1, 1)
    print('Hva er passordet?')
    svar = read('*')

    if svar == password then
        redstone.setOutput('left', true)
        sleep(5)
        redstone.setOutput('left', false)
    end
end
```

Kjør programmet, og sjekk at det virker som det skal.

Når en datamaskin starter sjekker den først om det finnes et pr Om den finner dette programmet kjøres dette før noe annet skj for **startup** så vil det kjøre automatisk.

Skriv `move password startup`. Dette endre navnet på password-pi ved å skrive `reboot`. Datamaskinen vil nå direkte spørre deg or

Trykk `Ctrl-T` for å stanse password-programmet. At vi kan bruke `os.pullEvent` gjør for oss automatisk uten at vi trenger å gjøre bytte ut `os.pullEvent` med noe som heter `os.pullEventRaw`. I bryr seg ikke om `Ctrl-T`.

Skriv `edit startup` og legg til en linje øverst i koden din:

```

os.pullEvent = os.pullEventRaw
local passord = 'kodeklubben'

while true do
    term.clear()
    term.setCursorPos(1, 1)
    print('Hva er passordet?')
    svar = read('*')

    if svar == passord then
        redstone.setOutput('left', true)
        sleep(5)
        redstone.setOutput('left', false)
    end
end
end

```

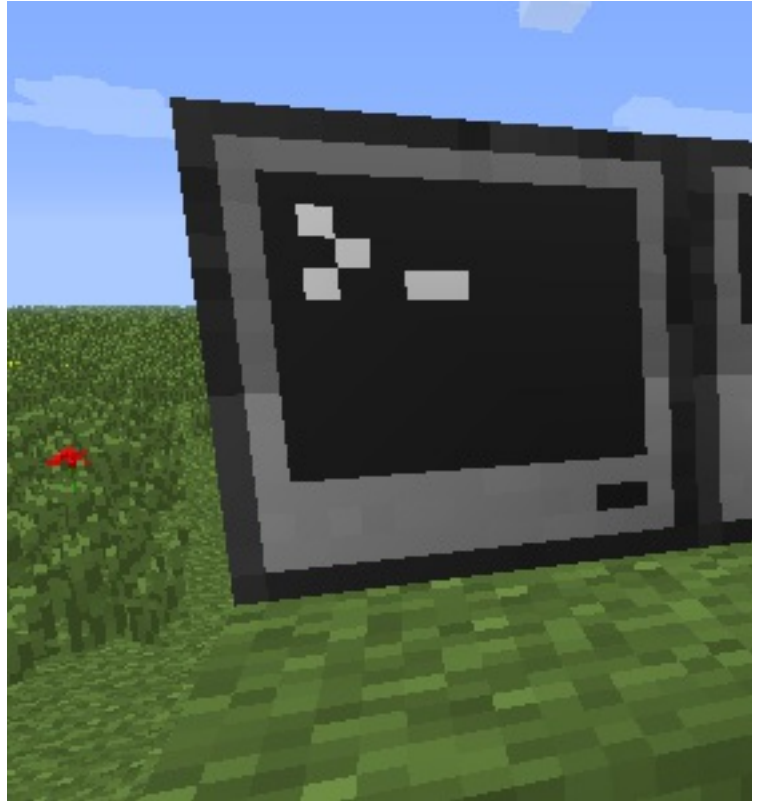

Du kan nå starte datamaskinen på nytt igjen med **reboot**. Nå har du fått en tidsbombe! Nå har du fått en tidsbombe!

Vær litt forsiktig med dette siden det ikke er noen enkel måte å løse opp datamaskinen med passord! Men det du lærer i de to neste stegene kan være nyttig.

Steg 4: Bruk av diskettstasjoner

Vi skal nå se hvordan vi kan bruke disketter og diskettstasjoner til å flytte data.

✓ Sjekkliste

- ☐ Lag en **Disk Drive** (diskettstasjon) og plasser den inntil datamaskinen din (du kan velge hvilken farge som helst).
- ☐ Åpne diskettstasjonen ved å høyre-klikke på den. Sett inn diskett.
- ☐ Start datamaskinen din ved å høyre-klikke på den. Skriv `dir`. Dette er disketten vi nettopp satte inn.
- ☐ La oss lage et enkelt program. Skriv `edit navn` og skriv inn følgende:

```
print('Hva heter du?')
navn = read()
print('Hei, ' .. navn)
```

Test at programmet virker ved å skrive `navn`.

- ☐ Vi kan nå kopiere dette programmet over til disketten ved å skrive
- ☐ Vi kan nå ta med oss dette programmet til en annen datamaskin.
 - 1:** Steng datamaskinen.
 - 2:** Åpne diskettstasjonen, og flytt disketten til inventory'et ditt.
 - 3:** Lag en ny datamaskin, også denne med en diskettstasjon inni.
 - 4:** Sett disketten inn i den nye diskettstasjonen.
 - 5:** Åpne den nye datamaskinen. Skriv `dir` og `dir disk` slik at du kan se innholdet i datamaskinen ved hjelp av disketten.
- ☐ Vi kan nå kopiere programmet fra disketten til denne nye datamaskinen, og likevel bruke programmet. For å kopiere filen kan du skrive `copy` på slutten. Dette er et spesielt katalognavn som alltid betyr *der* at programmet har blitt kopiert.

Hva er en diskett?

Disketter var en vanlig måte å lagre programmer og filer på fra de tidlige 1980- og 1990-tallet. Disketter var også den vanligste måten å overføre filer mellom datamaskiner, samt USB minnepenner og eksterne harddisker overtok.

Morsomt nok, lever likevel diskettene videre som det mest vanlige lagringsmediet i mange miljøer.

Steg 5: Skrive kode utenfor

Vi kan også se på og endre programmene våre utenfor Minecraft og Creative Mode.

- 1:** Om vi ved et uhell ødelegger en datamaskin kan vi hente tilbake programmet fra en annen datamaskin.

2: Vi kan raskere kopiere filer mellom datamaskiner enn om vi bruker

3: Programmet **edit** som vi bruker til å skrive programmer er ikke så Notepad eller andre tekstprogrammer vi har installert.

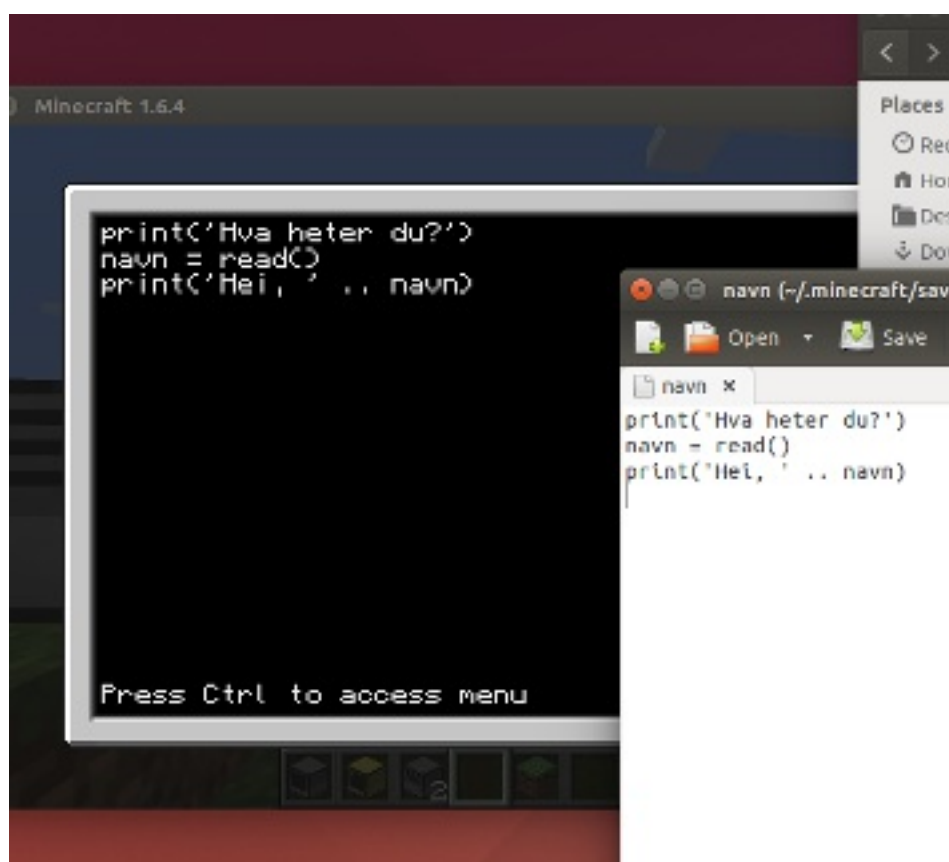
Som du kanskje vet blir omtrent alle data i Minecraft lagret i en *Minec* kan du gjøre følgende (utenfor Minecraft):

Windows: Under Windows finner du *Minecraft*-katalogen under **%app** eller i kjør-feltet etter å ha klikket start-knappen.

Mac OS X: Under Mac ligger *Minecraft*-katalogen i **Library/Applicat** På norsk heter **Library Bibliotek**.

Linux: På Linux finner du *Minecraft*-katalogen som en skjult katalog **.**

Finn *Minecraft*-katalogen din i en filutforsker. Gå videre til katalogen **s** spiller nå, og til slutt katalogen **computer**. Denne katalogen inneholder katalogene representerer de forskjellige datamaskinene i spillet ditt. I nummererte kataloger inne i seg. Disse representerer diskettene i spil

Sjekkliste

- ☐ Gå tilbake til Minecraft-spillet ditt. Åpne en datamaskin hvor du vil fortelle deg hvilket nummer denne datamaskinen er.
- ☐ I filutforskeren kan du nå finne katalogen som representerer den i et tekstprogram som for eksempel Notepad. Gjør en liten endring.
- ☐ Gå tilbake til Minecraft igjen. Åpne det samme programmet med den du gjorde?
- ☐ I filutforskeren kan du også kopiere filer mellom forskjellige datamaskiner endret til en annen datamaskin. Finner du igjen dette programmet?

Flytt en datamaskin

Om du oppdager at du må flytte en datamaskin må du være litt forsiktig og setter ut en ny er alle programmene borte. Du kan da bruke metoden for å flytte programmene tilbake, men det finnes en bedre måte.

Med kommandoen `label` kan vi gi en datamaskin navn. Prøv for eksempel å gi denne datamaskinen navnet **snakker**, du kan gi maskinen akkurat det navnet du vil se at du kan plukke den opp igjen, og at den da legger seg i katalogen du setter ut maskinen igjen vil du se at alle programmene du har skrevet

Steg 6: De innebygde program

Vi skal nå kikke raskt på katalogen **rom**. Dette er som nevnt katalogen for datamaskinen. Ved hjelp av kommandoene vi har lært kan vi nå se hvordan vi kan lage våre egne versjoner av dem.

Sjekkliste

Bruk `cd` kommandoen til å gå først til **rom**, deretter **programs** underveis for å se på hvilke andre filer og kataloger som finnes.

Denne **fun**-katalogen inneholder flere spill og programmer. La oss se på en variant av **heisann** som vi skrev tidligere.

Prøv først å kjøre programmet ved å skrive `hello`. Teksten **Hell**

La oss se på koden til **hello**. Skriv `edit hello`. Du vil se det følgende:

```
if term.isColour() then
    term.setTextColour( 2^math.random(0,15) )
end
textutils.slowPrint( "Hello World!" )
term.setTextColour( colours.white )
```

Ser du hvilken kodelinje det er som har ansvaret for å skrive teksten?

Nå vil vi endre teksten **Hello World!** til noe annet. Men om du ikke får det til, kan du ikke gå an. Videre, om du trykker `Ctrl` vil du se at valget `Save` er grået ut. Dette er fordi **rom**, det skrivebeskyttede minnet.

Hvis vi vil lage vår egen versjon av **hello** må vi først kopiere filen **hello**. I terminalen betyr `..` og `/` betyr at vi kopierer filen tre nivåer opp.

Nå vil vi flytte oss tilbake til utgangspunktet eller roten av filsystemet. Når du er der skal du se filen **hello** i tillegg til **rom**.

Nå kan du skrive `edit hello` og endre teksten **Hello World!** til noe annet. Lagre og lukk filen, og skriv deretter `hello` for å se om du får den samme teksten.

Resten av programmet

Vi har så langt bare brydd oss om linje 4 i **hello**-programmet. Skjønner du

Ut fra kommandoene `term.isColour()` og `term.setTextColour()` hvordan skal tekstfargen å gjøre? Faktisk sier de første tre linjene at dersom programmet skal tekstfargen settes til en tilfeldig farge. Den siste linjen setter t

Om du vil se hvordan dette virker kan du prøve å lage en **Advanced**

Prøv selv

Prøv å se på noen av de andre programmene du kjenner til, som for eksempel `refuel`. Lete litt i katalogstrukturen for å finne dem. Disse programmene er laget i Go. Prøv likevel å se om du skjønner hva deler av koden gjør. Finner du noe som rapporterer fuelnivået i `refuel`?

Steg 7: Andre typer datamaskiner

Vi har så langt stort sett bare brukt vanlige datamaskiner, **Computer**. Det finnes flere andre typer datamaskiner, inkludert **Advanced Computer** og **Printer**. **Printer** er en vanlig datamaskin, men har noen ekstra muligheter.

Sjekkliste

- ☐ Lag og start en **Advanced Computer**. De viktigste ekstra mulighetene er å sette tekstfarger og du kan bruke musen.
- ☐ La oss lage et enkelt tegneprogram. Skriv `edit tegne`, og skriv


```
term.clear()

while true do
    local hendelse, knapp, x, y = os.pullEvent('mouse_cl
    print('Du klikket ' .. knapp)
    print('Posisjon: x = ' .. x .. ', y = ' .. y)
end
```

Kjør programmet og prøv å klikk litt rundt omkring på skjermen. hvordan museklikk-hendelser fungerer? Bruk **Ctrl-T** for å avslu

La oss legge til litt kode som tegner på skjermen når du venstre det som er tegnet. Endre koden til

```
term.clear()

while true do
    local hendelse, knapp, x, y = os.pullEvent('mouse_cl
    term.setCursorPos(x, y)                                -- ny linj

    if knapp == 1 then                                     -- ny linj
        print('#')                                         -- ny linj
    end                                                     -- ny linj

    if knapp == 2 then                                     -- ny linj
        print(' ')                                         -- ny linj
    end                                                     -- ny linj
end
```

Prøv selv

Kan du legge til farger i tegneprogrammet? Se tilbake på **hello**-pr
term.setTextColour() til å endre farge. Kanskje du kan bruke tallt

Når du vil sjekke forskjellige typer hendelser, for eksempel både m

`os.pullEvent()` uten navnet på en hendelse i parantes. Deretter k
hendelse som faktisk skjedde.

Etterhvert som du tegner merker du at du må klikke hver gang du v
kunne bare klikket en gang, og deretter dra musen rundt. Se på he
programmet ditt.

Lisens: [CC BY-SA 4.0](#) **Forfatter:** Geir Arne Hjelle